

Samenvatting van de consequenties voor het handelen volgens de richtlijnmodule

Diabetes en Arbeid

De indeling van deze samenvatting volgt die van de richtlijnmodule en van het achtergronddocument. Dat maakt het mogelijk om gericht te zoeken naar de verdere uitwerking van onderstaande aanbevelingen.

1.1 Educatie en ondersteuning van de zelfzorg

Curatieve zorg

- Vraag naar het type werk en de werktijden en leg dit vast in het individuele Zorgplan.
- Geef adequate voorlichting en bied laagdrempelige ondersteuning aan.

Arbozorg

- Vraag naar het Zorgplan en maak samen met de werkende het Werkplan Diabetes.
- Geef adequate voorlichting en bied laagdrempelige ondersteuning op de werkplek aan.
- Bied de 'Empowermenttraining voor werkenden met diabetes' aan.
- Bied tenminste eenmaal per jaar het arbeidsomstandighedenspreekuur aan.

Technische oplossingen

- Ondersteun werkenden met diabetes met technische oplossingen op de werkplek.

1.2 Verbeteren van de leefstijl

- Behandel overgewicht bij werkenden met diabetes type 2 met leefstijlinterventies.
- Stimuleer dat leefstijlinterventies een onderdeel worden van het individuele Zorgplan.

2.1 Educatie en ondersteuning op de werkvloer

Leidinggevenden

- Bied de leidinggevenden van mensen met diabetes een training aan.

Stimuleren therapietrouw

- Informeer werkgevers over de mogelijkheden om therapietrouw te stimuleren.

3.1 Arbeidsdiscriminatie

Startende werkenden

- Benadruk de goede kansen op de arbeidsmarkt voor startende werkenden met diabetes.

Baanbehoud

- Gebruik het Werkplan Diabetes om problemen rondom baanbehoud voor te zijn.

Medische keuringen

- Check bij een aanstellingskeuring of de keuringscriteria en de keuringsrichtlijnen up to date zijn.
- Verwijs bij arbeidsdiscriminatie naar de Commissie Klachtenbehandeling Aanstellingskeuringen.

3.2 Deelname aan het (beroeps)verkeer

Risico op verkeersongevallen

- Wees alert op klachten die de rijvaardigheid beïnvloeden en stel dit periodiek aan de orde.
- Adviseer om klachten die de rijvaardigheid beïnvloeden te melden aan het CBR.
- Leg de klachten en het meldingsadvies vast in het Zorgplan.

Insuline en rijvaardigheid

- Adviseer over maatregelen die een hypoglykemie kunnen voorkomen en leg dat vast in het Zorgplan.
- Verwijs laagdrempelig door naar een hypo-awarenesscursus.

Consequenties ernstige hypoglykemieën

- Verwijs bij ernstige hypoglykemieën door hypo-unawareness naar een deskundige.
- Adviseer bij irreversibele hypo-unawareness niet meer aan het verkeer deel te nemen.
- Adviseer bij irreversibele hypo-unawareness dit te melden aan het CBR.
- Leg de irreversibele hypo-unawareness en het meldingsadvies vast in het Zorgplan.

3.3 Afsluiten van een arbeidsongeschiktheidsverzekering

- Streef voorafgaand aan het afsluiten van de verzekering naar een optimale instelling.
- Overweeg voorafgaand aan het afsluiten van de verzekering een leefstijlinterventie.

4.1 Complicaties

Macrovasculaire complicaties

- Wees alert op verminderde belastbaarheid en adviseer werkgevers de werkbelasting aan te passen.

Microvasculaire complicaties

Retinopathie

- Adviseer preventief medisch onderzoek (PMO) om jaarlijks de visus te beoordelen.
- Adviseer bij klachten die de rijvaardigheid beïnvloeden dit te melden aan het CBR.
- Leg de klachten en het meldingsadvies vast in het Zorgplan.

NB. Bestuurders van motorvoertuigen met retinopathie en adequate visus mogen blijven rijden.

Neuropathie

- Wees alert op sensibiliteitsstoornissen als risico voor bedrijfs- en verkeersongevallen.
- Streef naar goede behandeling van neuropathische pijn zodat werken mogelijk blijft.
- Adviseer bij klachten die de rijvaardigheid beïnvloeden dit te melden aan het CBR.
- Leg de klachten en het meldingsadvies vast in het Zorgplan.

Nieuwe complicaties tijdens een controle

- Adviseer bij nieuwe complicaties het Werkplan Diabetes aan te passen.

4.2 Comorbiditeit

Overgewicht

- Behandel overgewicht bij werkenden met diabetes type 2 met leefstijlinterventies.
- Stimuleer dat leefstijlinterventies een onderdeel worden van het individuele Zorgplan.

Depressie

- Wees vooral bij mensen met diabetes type 2 alert op een depressie.
- Gebruik de NVAB-richtlijn 'Psychische problemen'.

Houdings- en bewegingsapparaat

- Wees alert bij klachten over het houdings- en bewegingsapparaat en voorkom overbelasting.

4.3 Overige factoren

Sociaal economische klasse

- Check bij laag inkomen of opleidingsniveau de complicaties nog zorgvuldiger.
- Speel proactief in op motivatieproblemen en op weerstanden bij gedragsveranderingen.

Etniciteit, religie en cultuur

- Besteed aandacht aan overgewicht bij Surinaamse, Marokkaanse en Turkse werkenden.
- Maak afspraken over het werken en de medicatie tijdens een vastenperiode, zoals de Ramadan.

Zwangerschap

- Gebruik de NVAB-richtlijn 'Zwangerschap, postpartumperiode en werk'.

5.1 Medicatie

Insuline

- Streef naar zo optimaal mogelijke HbA1c-waardes.
- Het onthouden van insuline met als doel het werk te behouden wordt afgeraden.

Nieuwe generatie antidiabetica

- Overweeg bij werkenden met diabetes type 2 ook GLP-1 agonisten of DPP-4 remmers.

5.2 Voeding

Dieet

- Stimuleer werkenden met diabetes type 2 om voedings- en dieetadviezen op te volgen.
- Stimuleer dat leefstijlinterventies een onderdeel worden van het individuele Zorgplan.

6.1 Arbeidsomstandigheden

Thermische belasting en klimaatfactoren

- Adviseer over verhoogd risico op bevroeringsverschijnselen bij werken in de vrieskou.

om mensen met diabetes te helpen bij het vinden, behouden en hervatten van werk

- Adviseer over verhoogd risico op brandwonden bij werken met verhitte materialen.
- Adviseer over goed passende werkkleding en (veiligheids)schoenen.

Chemische risicofactoren

- Raadpleeg bij het werken met chemische stoffen een deskundige.

Fysieke risicofactoren

- Wees alert op overbelasting bij fysiek belastend werk en bij werk met hand-armtrillingen.
- Gebruik de NVAB-richtlijn 'Klachten aan arm, schouder of nek'.
- Adviseer over goed passende werkkleding en (veiligheids)schoenen.

Mentale en psychosociale factoren

- Wees bij hoge cognitieve werkeisen alert op psychomentale overbelasting.
- Screen laagdrempelig op psychische klachten met de VierDimensionale KlachtenLijst (4DKL).
- Gebruik bij psychische klachten de NVAB-richtlijn 'Psychische problemen'.

Arbeidstijden

- Houd rekening met mogelijk minder goede glykemische controle en hypoglykemieën.
- Wees alert op een licht verhoogd risico op psychomentale overbelasting.

NB. Bij een goede zelfzorg kan onregelmatig en in ploegendienst worden gewerkt.

6.2 Bedrijfsongevallen

- Wijs alle werkenden met diabetes op het verhoogde risico op vallen en verkeersongevallen.